

ITB(Modern Türkiyenin oluşumu)

Avrupalı Devletlerin Osmanlı üzerindeki etkileri 3 şekilde hissediliyordu bunlar; İdeolojik, Siyasi ve Ekonomik

Ayrıca bu 1800 lü yıllarda hem rumlar hemde sırpalar kendi devletlerini kurmak için osmanlı devletine baskı kurup Osmanlı devletinden ayrılmak istiyorlardı

Nüfüsün büyük bir kısmı kırsal kesimlerde yaşıyorlardı bunun sebebi ise Osmanlı devleti halkının o zamanki geçim kaynağının hayvancılık ve tarım olması

En yoğun nüfus o zaman balkanlardaydı sebebi ise yine tarım ve hayvancılık

Osmanlı devletinin o zamanlarda yüz ölçümü bakımından kıta sahanlığı çok geniş olduğundan Osmanlı devleti herkese erişemiyordu bu yüzden Osmanlı devleti temsilcilik yöntemi ile kırsal kesimdeki insanlara erişiyordu

Museviler(Yahudi) Hristiyanlar(Ortodoks) ve Müslümanlar halkın büyük bir kısmını kapsıyordu

Devlet temsilcilik ile ulaşamadığı kısımlar cemiyetler aracılığı ile de ulaşıyordu

Günümüzdeki ulus sistemi o zamanki Osmanlı devletinde yoktu çünkü çok uluslu bir devlet vardı

Askeri yönden çok zayıf bir Osmanlı o dönemlerde görünüyordu

Ayan: Toplumun önde gelen insanları, ayanların ortak noktası nüfuzlarının fazla ve paralarının bol olması ayanlar ayrıca çok farklı kökenlerden geliyordu

Ulema: Alimler ve bilim insanları olarak bilinir (Seyh-u İslam ulemaların başı olarak bilinir)

İltizam Sistemi: Devletin belli bir zaman diliminde topraklarının vergi hakkını satması olarak kısaca özetlenebilir bu sistem sayesinde devlet vergi gelirini aslında garantilemiş oluyor ve bu sayede devlet ödemelerini önceden ödeyebiliyor bu sistem olmadan önce devlet vergi toplarken zorlanıyordu ayrıca iltizam sistemindeki vergi haklarının toplanması genellikle açık arttırma usulü ile oluyordu ve en fazla parayı veren belli bir yıllığına topraktan vergi toplama hakkında sahip oluyordu

Mültezim: İltizam sistemi sayesinde vergi toplama hakkına sahip olan kişilere denir bu kişiler genellikle ayanlardan olur.

3.Selim(1789-Fransız İhtilali-) (Nizami Cedit devri olarak bilinir)

Tahta geçtiği zaman Rusya ile savaş vardı Rusya ile geçici olarak Yaş antlaşması imzalanıyor.

Nizami Ceditin amacı: Zayıflamış olan merkezi otoriteyi korumak ve dış güçlere karşı birlik olmak

Nizami cedit aslında bir reforma hareketidir ve bu reform hareketlerine ordudan yani Yeniçeri ocağından başlamıştır 3.Selim yeniçeri ocağını her ne kadar kaldırmak istemiş olsada kaldırmamış onun yerine daha düzenli ve disiplinli olan Nizam-ı Cedit ordusunu kurmuştur

Nizamı Cedit ordusunu kurmak için ayanlardan destek almıştır bu desteğin içinde hem maddi hemde insan gücü kullanılmıştır

Nizamı Cedit ordusunu disiplinli ve modern bir ordu haline getirmek için Fransa'dan eğitimci ve danışmanlar getirilmiştir

Mühendishane-i Bahri (Deniz Okulu) : 3. Mustafa zamanında kurulmuş olan bu denizcilik asker okulunu 3. Selim kendi zamanında daha modern hale getirdi

Mühendishane-i Berri(Kara okul) 3.selim kendi imkanları ile kara okulunu kuruyor ve bu deniz ve kara okulu birleşerek günümüz itü üniversitesinin temellerini oluşturmuş oluyor

3. Selim aynı zamanda Avrupa ile bir iletişim kanalı oluşturmaya çalışıyor bu kanallar: Avrupadan gelen eğitimci, yurtdışına kurulmuş olan elçilikler, bu elçiliklerin kuruldukları yerler: Fransa İngiltere, Avusturya- Macaristan, Berlin

3.Selime karşı olan gruplar

1)Ayanlar: 3. Selim iltizam sisteminin kaldırılmasını istiyor bu yüzden de çoğunluğu mültezim olan ayanlar bu durumdan rahatsız

2)Ayanlar: Sarayda artan Fransız etkisi

3)Yeniçeriler: Nizam-ı Cedit ordusunun kurulmasından oldukça rahatsız

4) Halk: Padişah halktan bu tip reformların daha rahat yapılabilmesi için halktan daha fazla vergi alıyor

3.Selimin başarısız olma sebepleri:

Para kaynağının az olması

Yetişmiş eleman eksikliği

Padişahın naif kişiliği

Uluslararası arası durum

3.Selim 4. Mustafa taraftarları tarafından tahttan indirildi 4. Mustafa taraftarlarının önde gelen isimleri yeniçeri ocağı ve iltizam sisteminin kaldırılmasından hoşnut olmayan mültezimler yani ayanlardır

4.Mustafa tahta geçtikten birkaç ay sonra Rusçuk ayanı Alemder Mustafa paşa tarafından yine nizami cedit reformlarını destekleyen yani 3. Selim gibi reform yanlısı olan 2. Mahmut tahta geçirildi

2.Mahmut(Reform Yanlısı)

2.Mahmutun yaptığı ilk yenilik ayanlar ile Sened-i ittifak antlaşması yapılması bu antlaşma sayesinde hem padişah hemde ayanlar birbirine adil davranacak

Sened-i İttifak:

Ayanlar vergileri eşit şekilde toplayacak

Ayanlar herhangi padişaha karşı olan isyanlarda padişahı koruyacak

Ayanlar yeni bir ordu kurulmasını destekleyecek

Ayanlar yeni reformları destekleyecek

-Bu antlaşma sayesinde ayanlar aslında daha fazla güç kazanmış oldu-

Vaka-i Hayriye(1826)

Tarihte hayırlı olay olarak geçer 2. Mahmutun yeniçeri ocağını tamamen kaldırması olarak bilinir

Kavalı Mehmet Ali İsyanı: Mısır valisi olan Mehmet Paşa Osmanlı'nı askeri açıdan güçsüz olduğunu bildiğinden dolayı imparatorluk başkentine doğru bir saldırı düzenliyor ilk savaşta kaybeden güçsüz Osmanlı ikinci bir savaşta baş düşmanı olan Rusyadan yardım istiyor rusyada bu yardımı kabul ediyor rusyanın bu yardım isteğini kabul etmesinin tek bir açıklaması olabilir ; komşu sınırları içerisinde güçlü bir devlettense daha güçüz olarak nitelendirebileceğimiz Osmanlı'nın olması. Osmanlı bu yardımı aldıktan sonra isyanı bastırıyor.

Doğru Sorunu: Avrupalı güçlü devletlerin hasta adam olarak bilinen Osmanlı yıkıldığı zaman topraklarının nasıl paylaşılacağına karar verilememsi olarak geçer.

3. Selim ile 2. Mustafa'yı karşılaştırmak istersek 3. Selim var olanı iyileştirmeye çalışıyor ancak 2. Mustafa var olanı iyileştirmek yerine yeni bir idari ve adli düzenleme yapma çabasında

Bu var olanı iyileştirme yada yeni idari düzenleme yapma konusundaki konular ise :

Eğitim- Bürokrasi-Ordu-Para-vergi

2. Mahmut Yenilikleri:

Vakay-i Hayriye

Eğitmenlerin Prusyadan gelmesi(Almanya)

Danışmanlar meclisi kurması

Tağşiş uygulaması: Paranın değerini düşürme(paranın değerini düşürmek aslında paranın yapıldığı madeni(gümüş altın) yerine bakır yada daha ucuz olan bir maden

kullanmak.Osmanlı o dönemde rahatlıkla taşşiş yapabiliyordu çünkü Avrupalı devlet ile o kadar da fazla ticarete bulunmuyorlardı.

İlk gazete

Nüfus sayımı : İki ana sebebi var bu sebepler; Vergi gelirini tam olarak hesaplamak, Askere alınacak kişi sayısını belirleme.

2.Mahmut+ Tanzimat(1839)

Reformları engelleyen sebepler:

- 1) maddi durum yetersizliği
- 2) Bu reformları halkın kendisinin değil üst zümre akıyla yapılması yani bu reformların halka tam olarak uygun olmaması.
- 3) Yetişmiş elaman eksikliği

Tanzimat Fermanı (1839)(Abdölmecit – Abdölaziz)

1) Can mal namus güvencesi (her din ve ırktan olan insanlar için geçerli)- bu maddenin konulması sayesinde rum ve sırp kısmı tarafından uygulanan milliyetçilik akımı bir nebze de olsa duruldu.

2) İltizam sistemi yerine direkt vergilendirme sistemi

3) Zorunlu askerlik

4) Hangi din ya da ırktan olursa olsun herkes kanun önünde eşit olacak.

Kırım Savaşı(1853-1856) OSMXRUS

Avrupalılar bu savaş sırasında osmanlıya yardım etti yardım etme sebebi rusyanın yardım etme sebebi ile aynı Avrupalı devletler sınır olarak güçlü bir rusya yerine güçsüz osmanlıyı tercih ettiler.

Paris Antlaşması: Sonucunda Avrupalı devlet Osmanlının bağımsız bir devlet olduğunu kabul etti.

Misyonerlik: Bir dinin yayılması için yapılan faaliyetler. Misyonerlerin uğrak bölgesinin Osmanlı devleti olmasının sebebi kudüsün o zamanlarda Osmanlı toprağı olması

İltizam Sitemi----- Direkt Vergilendirme

Sonuç tam bir felaketle sonuçlandı

İltizam sistemini kaldırmasının istenmesinin sebepleri:

- 1) Ayanların güçlerini azaltmak
- 2) Çiftçinin üstüne binen yükü azaltmak
- 3) Devletin vergi gelirini artırmaya çabalamak

Reformun olmamasının sebebi:

- 1) Yetişmiş eleman eksikliği
- 2) Vergi memuruna verilecek maaş parasının olmaması
- 3) Ayanların bu işi baltalaması
- 4) Kesin bilgi eksikliği

Mecelle: Osmanlı medeni kanunu

Osmanlı kırım savaşı sonrası avrupadan ilk kez borç para alıyor

Kayime: Osmanlının ilk kağıt parası

Tanzimat döneminde Osmanlı da tağşişe son veriyor bunun sebebi ise Osmanlının artık Avrupa ile ticaretinin hızlanması

Osmanlı bankası kuruluyor. Ancak bankanın merkezi Osmanlıda değil fransa ve ingilterde

Abdülaziz ilk kez yurt dışına dostane bir ziyarette bulunuyor.

Abdülaziz dönemindeki reformları düzenleyen paşalar(Ali Paşa ve Fuat Paşa)

Şinasi, namık kemal,ziya paşa bu reformları dergilerde kritiğini yapan yazar ve düşünürler.

İlk ideolojik hareket olarak bilinen Jön Türklerin asıl amacı meclisin açılması ve anayasasının yapılması gerektiğini düşünüyorlar. Bu gurup tanzimat reformlarına itiraz eden grup.

Tanzimat Döneminde güç---[?] brükrosi üzerinde

Meşrutiyet döneminde güç --[?] sarayda

Süveyş Kanalı:

- 1)Mısır önem kazandı
- 2) İngiltere ve fransa gözünde bu kanalın değeri çok fazla arttı

Karlofça antlaşması ile osmanlının brüskraside kaybettiği ilk toprak oldu

2. Abdülhamit (1876)

1893 döneminde bahane eder anayasayı ve meclisi kapattı

1.Meşrutiyeti ilan etti ardından hemen kapattı

Osmanlı da yaygın olarak telegrafı kullandı ülkenin dört köşesinde telgraf hatları çekti

Vergi toplamasını asker toplamasını ve kamu düzenini düzene soktu(asayişini sağladı)

Yönetimi daha verimli hale getirdi

Meşrutiyet döneminde güç sarayda daha etkin

Halifelik kartını kullandı

Orduya alman danışmanlar getirdi

2.Abdülhamit dönemindeki olaylar:

Ermeni olayları patlak verdi ve ermeniler hıçnak ve taşnak olarak bilinen örgütler kurarsak ermeni devleti kurmak istediler.

Duyun-u Umumiye: Borçlar idaresi olarak olarak bilinir Osmanlı Devleti iflas edince Osmanlının borçlarını toplamak için Avrupalı devlet tarafından kuruldu ve bu idare Osmanlının gelir kaynağı olan vergilerin 3/1 e el koydu.

Jön türkler olarak bilinen reform taraftarı olan grup ismini değiştirerek İttihat ve Terakki cemiyeti olarak değiştirdi ve başına Ahmet Rıza Paşa geçti.

1908 yılında 2. Abdülhamit daha fazla baskıya dayanamayarak 2. Meşrutiyeti ilan etti.

Osmanlı devletine 2.Abdülhamite karşı olan tüm gruplar İttiat ve Terraki cemiyeti adını altında toplandı ve bu cemiyetin ana merkezi Selanik oldu.

Reval görüşmesi(1908) INGXRUS

Almanya ve doğu sorunu.

Sonucunda 2. Meşrutiyet ilan edildi padişah anayasa ve meclisi tekrar geri açtı

2.Meşrutiyet sonunda mecliste ittiat ve terakki cemiyeti mecliste güç kazanmış oldu İttiat ve terakki cemiyetinin en güçlü kolu Selanik oldu.

İttihat ve terakki cemiyeti direkt gücü eline almadı sebepleri:

1)Genç bürokratlar ve genç subay olmaları ittihat ve terraki cemiyeti gençleri yaşın önemli olduğundan bildiğinden dolayı kıdem kazanmadıkça ellerine güçleri almadılar.Osmanlıda yaş ve gücün ilk şartı kıdem ve yaş.

2)Olayın kahramanı olarak Padişahın bilinmesi. Kamuoyunu padişahın yönetmesi çünkü o zamanlarda medya sansürü var

2.Meşrutiyet sonrası halkta daha iyiye gideceğiz düşüncesi hakim oluyor.

31Mart Vakası:

İttihat ve Terakki cemiyetine karşı olan ayaklanma sonucu ittihat ve terakki cemiyeti balkanlara geri çıkıyor.

Hareket ordusu bu isyanı durduruyor. İttihat ve Terakki cemiyetinin ordusu bu isyanı durduruyor.

Bu isyan sonrası meclis elinde olan İttiat ve Terakki cemiyeti mensupları anayasal haklarını kullanarak 2. Abdülhamiti tahtan indirirerek 5. Mehmed'i tahta geçiriyor.

1909-1914 arasında olaylar:

Çeşitli partiler kuruluyor.

Sarayın nüfüsü azalıyor.

Hürriyet ve İltifat fıkrası kuruluyor ittihat ve terraki cemiyetine karşı olarak kuruluyor.(1911) Damat ferit paşa bu gruba üye.

1911 (Trablusgarp İşgali-Libya-)

İtalya trablusgarbı işgal ediyor. Osmanlı burayı savunamıyor. Donanımsal olarak burayı savunamaycağını anlayan Osmanlı bunun yerine yerel halkı örgütlemeyi tercih ediyor ve o zamanlar enver olarak bilinen Enver paşayı ve Mustafa kemali trablusgarba gönderiyor.

Balkan Savaşı(1912)

4 balkan devleti Bulgaristan Sırbistan Yunanistan Karadağ
Osmanlı ordusu çatalcaya kadar çekiliyor ve ordu savaşı kaybediyor.

1913 te İttihat ve Terakki cemiyeti edirne'nin toprak olarak verilmesini bahane ederek tamamiyle hükümeti eline aldı bu baskına Babali baskını denir.Ve yeni hükümet kurulmuş oluyor.

Tüm balkan toprakları kaybediliyor Edirne dahil bu topraklar kaybediliyor(Londra Antlaşması)

Bulgaristan çok fazla toprak almış oluyor. Ve diğer balkan ülkeleri bulgaristana karşı savaş başlatıyor.Ve bu sırada Osmanlılar anca Edirneyi almış oluyor.(2.Balkan savaşları)

Edirnenin kaybedilmesi itttiat ve terakki cemiyeti için ağır bir darbe oldu çünkü o sırada ülkeyi yöneten grup bu grubun içinden çıkmış bir grup. Ayrıca itttiat ve terakki cemiyetinin merkezi balkanlarda kurulmuş yani itttiat ve terakki cemiyetinin doğup büyüdüğü yer bu topraklar.

1.Dünya savaşı sırasında tüm devletler sınırlarına demir yolu döşemeye başlıyorlar sebebi ise sınırlarına daha rahat bir şekilde asker taşıyabilmek.

1.Dünya savaşı sırasında Osmanlı büyük bir siyasal boşluk içinde bu boşluktan dolayı Osmanlı ilk başta İngiltere ve Fransanın yanında saf tutmak istiyor ancak bu safta hem Ruslar hemde Balkan devletleri var bu yüzden Fransa ve İngiltere bu safta Osmanlıyı istemiyor, Bunu hisseden Osmanlıda Almanya ve Avusturya Macaristanın saffına geçiyor.

Osmanlı neden Almanya ile savaşa birlikte girdi:

- 1)Yalnız kalma korkusu
- 2)Almanya'dan başka tüm güçlerin isteksiz kalması sadece Almanya eşit bir şekilde teklif götürdü Osmanlı'ya.
- 3)İttihat ve Terraki cemiyetinin savaşı sadece Rusya ya karşı savaş oalcağını düşünmesi yani İttihat ve Terraki cemiyetinin yanlış bir savaş strateji yapması.
- 4)Almanya ile iyi bir ilişkimiz olması

Almanyanın Osmanlıyı isteme sebepleri:

- 1)Hilafet halifenin gücünden faydalanmak(İngiltere fransa ve rusyanın kendi sömürge topraklarında milyonlarca müslaman sömürge yaşaması)
- 2)Cepheleri genişletmek için tüm cephelerin almanya ve Avusturya Macaristan üzerinde olmaması
- 3)Boğazları rusya ya kapatmış olmak

İdeolojik Fikirler:

Osmanlıcılık: Farklı grupları ve farklı milletleri yani farklı kimlikleri olan insanları aynı çatı altında toplamak yani Osmanlı tahtı altında toplamak Jön Türklerin ilk çıktığı akım

Türkçülük: Türk kimliği olan herkesi Türk çatısı altında toplamak. (Ziya Gökalp)

İslamcılık: Tüm Müslümanları aynı çatı altında toplamak. (Mehmet Akif Ersoy)

Yusuf Akçura (Üç tarz-ı Siyaset)-1904-

Türkçülüğün manifestosu olarak bilinir.

Ziya Gökalp'e göre medeniyet tanımı: Kültür ve medeniyet apayrı şeylerdir,

Medeniyet: uluslararası bilgi ve tekneoloji bilgi sistemi

Kültür: Bir milletin her şeyi uluslara has şeyler. Türkler yüzyıllardır kendi kültürlerine sahip ama yarı islam yarı Bizans medeniyeti var

KISACA: Ziya Gökalp'e göre Osmanlının yarı islam yarı Bizans bir medeniyeti var ancak yüzyıllardan beri gelen kendine has kültürü var biz bu kültürü koruyarak devam etmeliyiz yani Ziya Gökalp sonuna kadar dibine kadar ideolojik olarak Türkçülük akımına sahip çıkıyor. Batı medeniyetini alalım diyor.

Mondros Ateşkes antlaşması:

İttihat ve terraki cemiyeti bu durum karşısında bir alman gemisine binerek ülkeden kaçıyorlar.
1918

İttihat ve terraki cemiyeti kaçtığı zaman yönetsel bir boşluk oluşturuyor ve bu boşluğu doldurmak için 4 grup arasında çatışma oluyor.

Birinci grup hürriyet ve itilaf fırkası (Damat ferit paşa bu fırkanın başında)

İkinci grup ise saray. (Vahdettin yani son padişah)

3) İtilaf devletleri de aynı zamanda bu güç boşluğunu doldurmak için yer aldı

(İngiltere-Fransa-İtalya)

Doğu sorunu olduğundan dolayı aslında bu 3 devlette kendi aralarında bir çıkar çatışması arasındalar.

4) İttihatçılar (Yurt dışına kaçmış olmayan tepe kadrosundaki insanlar.)

Sykes-Picot Antlaşması-1916-

İngiltere ile Fransalı subaylarının yaptığı antlaşma. Osmanlının topraklarını daha savaş halindeyken paylaşmak için yaptıkları antlaşma.

Balfour Deklarasyonu (İsrailin kurulmasına ön ayak olan antlaşma)-1917-

İngiltere dış işleri bakanının deklarasyonu olarak bilinir İngiltere hükümeti Filistin'de bir Yahudi devletini kurulmasını destekleyecektir. İngilterenin bunu yapma sebebi zengin Yahudilerin desteğini almak ve diğer devletlerdeki yaşayan Yahudilerin gücünü kazanmak.

Sevr Antlaşması-1920-

En son imzalanan antlaşmadır çünkü batılı devletler tarafından bir doğu sorunu var.

Ermeni sorunu hakkında Ermeni devleti kurulmalı mı kurulmamalı mı

İtalya Ege kısmını isterken İngiltere'nin de Yunanistan'a söz vermiş olduğu Ege toprakları var.

Boğaz sorunu. (Uluslar arası komisyona bırakıyorlar.)

1920-Mısak-ı Milli

Meclisin ilan ettiği Müslüman Osmanlıların egemenliğini savunan metin.

Direnış hareketlerinin amacının resmi ifadesi

Erzurum ve Sivas kongrelerinde konuşulan konuların olduğu resmi ifade

Günümüz Türkiye'nin sınırlarını içeren metin

Azınlıkların haklarını savunan

Lozan Antlaşması 1923

Kurtuluş savaşı kazanıldıktan sonra imzalanan barış antlaşması.

Aşağı yukarı türkiye sınırları çevrilmiştir. (İskenderun-Hatay buraya dahil değil)

Ege Adaları Yunanistan ve İtalya'ya bırakılıyorlar. (Adalar silahsızlandırılıyorlar.)

Boğazlar uluslararası bir komisyona verilecek sevr antlaşmasında olduğu gibi ancak bu komisyonun başında bir Türk olacak.

Kapütülasyonlar kaldırılıyorlar.

Dış borçları ödemeye başlıyorlar.

Herkes Türk mahkemelerine gidecek.

Nüfus mübadelesi:

Yunanistan daki türkler türkiye ye gelecek

İstanbul dışındaki rumlarda yunanistana gidecek.

29 EKİM 1923

Cumhuriyet ilan edildi

İlk cumhur başkanı Mustafa Kemal

İlk başbakan İnönü

Halk fikrasından ayrılan insanların kurduğu oluşum Terakkiperver Cumhuriyet

Fıkrası(1924-1925)

Terakkiperver Cumhuriyet fıkrası:

Milliyetçi duruş devam ediyor.

Cumhuriyet halk fıkrasının otoriter fıkrasına karşı olan merkezizsiz bir oluşum kurmak istiyorlar.

Ademi merkezizyet istiyorlar, yerel yönetimin daha fazla etkin olmasını istiyorlar.

Yasama yürütme ve yargının ayrı ellerde olmasını istiyorlar.(Güçler ayrımını benimsiyor.)

Devrimci politikalardansa evrimci politikaları destekliyorlar.

Liberal ekonomik politikayı benimsiyorlar.

Şeyh Sait İsyanı-1925- (terakkiperver cumhuriyet fıkrasının kapanmasının sebebi.)

İsmet İnönü'nün bir daha başbakanlık mevkisine geçme sebebi.

Takrir-i Sükun Kanunu:- Süresi 2 yıl-

Devlete olağan üstü yetkilerin verildiği kanun sebebi ise isyan.

Hükümet Kamu düzenine bozulmasına yol açan tüm örgütleri ve yayınların kapatılması hakkına sahip oluyor.(Terakkiperver fıkrası kapatılıyor.)

İstiklal mahkemeleri kuruluyor. İstiklal mahkemesi tavsiyesi üzerine kapatılıyor.

Nutuk:

Ekim 1927 de ilk kez ilk Türkiye büyük millet meclisinde okuyor
Mustafa kemal paşanın kurtuluş savaşını kendi gözünden anlatmasıdır.

Serbest cumhuriyet fıkrası(1930)

Atatürk'ün kendi isteğiyle oluşturduğu siyasi parti.

Sadık bir muhalefet partisi kurulusu amacıyla kuruldu.

Seçimlerde tek parti olmama isteğiyle kuruldu

Halktaki rehaveti biraz daha dindirmek bu partinin kurulma amaçlarından biri

Fetih Okyar kurucusu.

1937:

İsmet İnönü başbakanlıktan istifa ediyor. Yerine Celal Bayar geçiyor.

1938:

Mustafa Kemal öldükten sonra İsmet İnönü Cumhurbaşkanı seçiliyor.(11 Kasım)

İsmet İnönü'nün Cumhurbaşkanı seçilme sebepleri;

1) Celal Bayar aday değil.

2) Mecliste ismet İnönü taraftarları çok fazla.

3)İsmet İnönü'nün karşıtlarının bir aday çıkaramaması.

4)Seçimin mecliste olması, meclisin çoğunluğu ismet beyin daha önceden seçtiği milletvekilleri.

5)Ordunun ismet İnönü'yü desteklemesi.

Laiklik:

Hukuğun laikleştirilmesi: aile hukukunun dinden ayrılması.

Eğitimde laikleşme: Tevhidi tedrisat kanunu.

Fes ve sarığın yasaklanması.

Cuma yerine Pazar gününe resmi tatil verilmesi.

Güneş dil teorisi:

Bütün diller orta Asya'da konuşlan bir dilden türetmiştir ve bu dile en yakın dil Türkçedir.

Türk tarih tezi:

Türkler orta Asya' da yaşayan beyaz ırk ve orta Asya'da yaşanan kıtlık yüzünden Türkler Orta Asya'dan göç ediyorlar. Ve Dünya' da ki ırkların asıl temeli Türk toplumdur.

Kadro Dergisi:

Kemalist genç yazarların çıkardığı dergi.

Varlık Vergisi:

Varlıklı insanlardan daha fazla vergi alabilmek için çıkartılan verginin ismi.

1932 Türkiye milletler cemiyetine üye oluyor.(1. Dünya savaşı sonrası)

1936 Montro Boğazlar Antlaşması sayesinde Türkiye boğazlar hakkında söz sahibi oluyor.

2. Dünya Savaşı (1939-1945)

Türkiye savaşa girmemek için tarafsız bir tutum sergilendi.

Türkiye 2. Dünya savaşına resmîyette girmiş sayılsa da gerçek anlamda hiçbir zaman savaşımadı. Yalnızca siyasal anlamda bir savaş söz konusu oldu ve Türkiye Almanya'ya karşı savaş açıldı.

Türkiye'nin savaşa girme sebebi: Sovyetlerin isteklerine karşı yalnız kalmamak için.

Birleşmiş milletlere kurucu üye olarak katılmak için.

Demokrasiye geçiş:

İç nedenler:

- a) 2. Dünya savaşı sona erdiğinde İnönü hükümeti halkın gözünden düşmüştü sebepleri:

- 1) İnsanların yaşam seviyelerinde herhangi bir gelişme olmaması ve kırsal kesimde yaşayan insanların homurdanması.
- 2) Devletin laiklik politikası uygulaması kırsal kesimdeki insanların çoğunun dindar olması.
- 3) İşçilerin sosyoekonomik durumu zayıf.
- 4) Varlık vergisinin çıkarılması ve varlıklı insanların çok fazla vergi vermesi.
- 5) Toprak vergisinin artırılması.
- 6) Enflasyonun artması bunun sebebi ise çok fazla para basılması. Ve devletin bazı tarım ürünlerindeki enflasyonu halka yansıtmamak için suni bir şekilde tarım ürünlerinin fiyatlarını sabit tuttu ve bu durum geniş toprak sahiplerinin hoşuna gitmedi.

Dış sebepler:

- 1) Kaybedilen tarafların demokrasiyle yönetilmiyor olması.
- 2) ABD örneği savaştan egemen bir güç olarak çıkan ülkenin diğer ülkelerdeki etkisi
- 3) Sovyet tehdidine karşı yalnız kalmamak için yani batı bloğuna yanaşmak için İngiltere ve Fransa'nın yanında olması
- 4) Birleşmiş milletler sözleşmesi-1945-
- 5) Marshall Planı (ABD'nin ekonomisi çökmüş olan Avrupalı devletlere maddi açıdan yardım etmesi ve bu yardımı batı bloğu devletleri yararlanabiliyordu. Avrupa pazarına ticari eşyalar satma kendisi için karlı ticaret pazarı oluşturma Komünizimi engellemek.
- 6) Truman Doktrini (ABD dış baskı nedeniyle özgürlükleri tehdit altında olan özgür ulusları savunmaya devam edecektir ABD bunu yapma sebebi ise ülkelerin doğu bloğuna kaymasını engellemek(Askeri ve Siyasi yardım)

Dörtlü Takrir:

Celal Bayar(Mustafa Kemal'in son başbakanı), Adnan Menderes, Refik Koraltan , Fuat köprülü. (CHP'li milletvekilleri)

İstekleri;

-Anayasa tam olarak uygulansın

-Demokrasiye geçilsin

Demokrat parti (1946)

İlk iktidara geldikleri tarih 1950

Cumhurbaşkanı: Celal Bayar

Başbakan : Adnan Menderes

-Bir bölgeden birinci olan partinin o bölgedeki tüm milletvekillerini alması mecliste eşitsizlik yaratıyor.

Demokrat Partinin çökme sebepleri:

Güç zehirlenmesi

Ekonomik bunalım

Aydınlar ve ordunun hükümetten soğuması

Yapılan yatırımların beklenen etkiyi vermemesinin sebepleri:

1) Demokrat partideki yetkin kişilerin çabuk ve somut sonuç istiyorlar, uzun vadeli plan yapamıyorlar ancak günü kurtarabiliyorlar.

2) Ekonomik plan yapılmasından kaçınılması

3) Yatırım kararları siyasi örnek olarak aşırı şeker üretimi ve zararına satım yapılması.

1945 Birleşmiş milletler 1952 NATO(Batı bloğunun askeri teşkilatı)

NATO:

-Sovyet tehdidine karşı bir güvence

-Batıdan gelen yardımı ve borç para akışının bir garantisi olarak görüldü.

- Batılı uluslar tarafından eşit koşullarda görüldüğü algısı.

27 Mayıs 1960 30 kışur subayın düzenlediği darbe (milli birlik komitesi ismi önemli)

Demokrat parti kapatıldı.

12 Mart 1971. -----2 Darbe Tahrileri

12 Eylül 1980 ordunun tamamı bu darbenin içinde

Milli Birlik Komitesi:

Cemal Gürsel bu komitenin başkanı, 1961 yılındaki seçime kadar ülkeyi bu komite yönetiyor.

1961 Anayasası yenilikleri:

-Senato 61 darbesinden 80 darbesine kadar olan süreçte aktif bir şekilde yol aldı senato kısaca 2. Bir meclis

-Anayasa mahkemesi

-Milli güvenlik kurulu

-Nisbi temsil sistemi(tek bir partinin ezici üstünlük kurmasını engelliyor.)

Adalet Partisi

Süleyman Demirel

-Antikomünist propaganda.

-Geleneksel değerlere sadık kaldığını gösterme.

12 Mart 1971(71 mihtırası)

Süleyman Demirel başbakanlık makamından istifa ediyor ancak hala adalet partisi

başkanlığına devam ediyor.

Ordunun 2. Kez sivil siyasete el koyma çabası

Anayasanın bazı maddeleri değiştirildi

Bu mihıtıra sonrasında 2 tane parti kapatıldı (Türkiye işçi partisi, ve milli nizam partisi-necmettin erbakanının partisi-)

1971 mihıtırası sonrası;

Adalet Partisi -Süleyman Demirel-

Cumhuriyet Halk partisi 72 yılında Bülent Ecevit İsmet Paşa'yı devirerek Cumhuriyet Halk Partisinin başına geçiyor.

Milli selamet partisi – Necmettin Erbakan-

Milliyetçi Hareket Partisi -Alpaslan Türkeş-

1973 Seçimlerinde CHP-MSP

Türkiye'nin en büyük 2 tane problemi

Sol-sağ ve para sorunları, sol sağ çatışmasına anarşi denilebilir.

Ve bu iki büyük sorunu hükümetler çözemiyor çünkü o zamanlarda koalisyon hükümeti bunları çözmek için yeterli değildi.

1980 darbesi

Kenan Evren genelkurmay başkanı cumhurbaşkanı oluyor Kenan Evren ordusunun tepeden tırnağa yaptığı darbe.

Milli Güvenlik Konseyi 83 yılına kadar ülkeyi yönettiler şu an ki anayasa 82 yılında düzenlenen anayasanın temellerine dayanıyor.

Anavatan Partisi (1983) Turgut Özal

80 Darbesini ordunun yapma sebepleri:

Sağ sol çatışması

Maddi yetersizlik ekonomik bunalım

Pkk örgütünün kurulması

Siyasal sistemin kördüğüm olması.

İslamcılık tehlikesi

